

ผลการประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพ สำหรับผู้ป่วยโรคเรื้อรัง เบาหวาน ความดันโลหิตสูง

การสำรวจความรอบรู้ด้านสุขภาพของผู้ป่วยโรคเรื้อรัง เบาหวาน ความดันโลหิตสูงที่มาใช้บริการในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพศูนย์อนามัยที่ ๖ ชลบุรี โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้รับผิดชอบงานและปฏิบัติงานในหน่วยงาน มีผู้ตอบแบบสำรวจทั้งหมด ๖๑ คน โดยแบ่งข้อมูลออกเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลสุขภาพ

ส่วนที่ 3 ความรอบรู้ด้านสุขภาพ และการได้รับข้อมูลสุขภาพพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพการทำงาน กลุ่มงานที่สังกัด การรู้หนังสือ ความพอเพียงของรายได้ครอบครัว บทบาทในชุมชน การรับข้อมูลข่าวสารทางด้านสุขภาพ และการหาข้อมูลสุขภาพ

จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทั่วไปแบ่งเป็นเพศหญิง ร้อยละ ๕๔.๒ และเป็นเพศชาย ร้อยละ ๔๕.๘ สถานภาพ สมรส/คู่ ร้อยละ ๗๔.๖ รองลงมา หม้าย/หย่า/แยก ร้อยละ ๑๕.๓ และโสด ร้อยละ ๑๐.๒ การศึกษาสูงสุดสูงสุด ๓ อันดับแรก คือ ระดับประถมศึกษา ร้อยละ ๕๒.๕ รองลงมา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ ๑๘.๖ และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ ๑๑.๙ ปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ ๙๕.๔ และอนุปริญญา/ปวส. ร้อยละ ๔.๖ ด้านการประกอบอาชีพพบว่าผู้มารับบริการประกอบอาชีพ ๓ อันดับแรก ไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ ๓๙ รองลงมา ค้าขาย ร้อยละ ๑๖.๙ และพนักงานเอกชน ผู้ใช้แรงงานลูกจ้างประจำ/เหมาบริการ ร้อยละ ๑.๕ การรู้หนังสือ ด้านการอ่าน พบว่า อ่านได้คล่อง ๖๒.๗ รองลงมาอ่านไม่คล่องและอ่านไม่ได้ ร้อยละ ๑๘.๖ และ ๑๘.๖ ตามลำดับ ด้านการเขียน พบว่า เขียนได้คล่อง ร้อยละ ๕๗.๖ รองลงมา เขียนไม่คล่อง ๒๕.๔ และเขียนไม่ได้ ร้อยละ ๑๖.๙

การได้รับข้อมูลข่าวสารทางด้านสุขภาพจากช่องทาง ๓ อันดับแรก คือ แพทย์ คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๗ รองลงมา พยาบาล และโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๖ และ ๕๔.๒ ตามลำดับ และการหาข้อมูลสุขภาพโดยสอบถามข้อมูล ๓ อันดับแรก คือ แพทย์ คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๔ รองลงมา พยาบาลและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ร้อยละ ๖๑ และ ๒๗.๑ ตามลำดับ

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลสุขภาพ

การมองเห็น พบว่า บุคลากรสวมใส่แว่นตาหรือคอนแทคเลนส์ ร้อยละ ๕๗.๖ และมีผู้ไม่สวมใส่แว่นตาหรือคอนแทคเลนส์ ร้อยละ ๔๒.๔ การได้ยินปกติ ร้อยละ ๘๓.๑ และมีการได้ยินผิดปกติ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๙ การได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ พบว่า อันดับ ๑ เคยตรวจ ในรอบ ๑ ปีที่ผ่านมาและพบโรค คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๙ รองลงมาเคยตรวจ และไม่เคยตรวจ คิดเป็นร้อยละ ๕.๑ และ ๑.๗ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาการตรวจวินิจฉัยการป่วยด้วยโรคพบว่า โรคที่ป่วยสูงสุด ๓ อันดับแรก คือ โรคความดันโลหิตสูง ร้อยละ ๗๗.๒ รองลงมา โรคเบาหวานและไขมันในเลือดผิดปกติ คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๙ และ ๔๕.๖ ตามลำดับ

ส่วนที่ ๓ ความรอบรู้ด้านสุขภาพ และการได้รับข้อมูลสุขภาพพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็น

HLS-TH-Q					
	การเข้าถึงข้อมูล ใน ๑ ปีที่ผ่านมา จากข้อความด้านล่าง ท่าน ตอบได้ว่า.....	ทำได้ ง่าย	ทำได้ ยาก	ทำ(คั้น) ไม่เป็น	เชื่อว่าทำ ได้แต่ยังไม่ เคยทำ
๑.	ท่านสามารถค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับอาการ หรือความเจ็บป่วยที่ต้องรีบไปโรงพยาบาล	๓๕ ๕๗.๓๘	๑๑ ๑๘.๐๓	๑๑ ๑๘.๐๓	๔ ๖.๕๖
๒.	ท่านสามารถค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการ ตรวจเช็คสุขภาพเบื้องต้น หรือการฉีดวัคซีน ที่ควรได้รับ	๒๗ ๔๔.๒๖	๑๖ ๒๖.๒๓	๑๕ ๒๔.๕๙	๓ ๔.๙๒
๓.	ท่านสามารถค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกัน ตนเองจากโรคติดต่อต่างๆเช่น ไข้หวัดใหญ่ ท้องร่วง	๓๒ ๕๒.๔๖	๑๓ ๒๑.๓๑	๑๓ ๒๑.๓๑	๓ ๔.๙๒
๔.	ท่านสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการทำให้ สุขภาพแข็งแรงเช่น การออกกำลังกาย การ กินอาหารที่เหมาะสม	๓๕ ๕๗.๓๘	๑๑ ๑๘.๐๓	๑๒ ๑๙.๖๗	๓ ๔.๙๒
	ความเข้าใจ ท่านมีความเข้าใจในสิ่งต่อไปนี้ระดับใด	เข้าใจ ง่าย	เข้าใจ ยาก	ไม่รู้	ไม่เกี่ยวข้อง
๕.	เข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่หมอ พยาบาล ได้พูดกับ ท่าน	๕๘ ๙๕.๐๘	๓ ๔.๙๒	๐	๐
๖.	เข้าใจข้อมูลจากสื่อสาธารณะ (โทรทัศน์ วิทยุ) สื่อออนไลน์ (เช่น ไลน์ เฟสบุค อินستا แกรม)หรือป้ายประกาศว่าจะต้องทำ อะไรบ้างเมื่อประสบกรณีฉุกเฉินทาง การแพทย์	๕๓ ๘๖.๘๙	๒ ๓.๒๘	๕ ๘.๒๐	๑ ๑.๖๔
๗.	เข้าใจคำแนะนำของแพทย์หรือเภสัชกรเรื่อง วิธีการใช้ยาที่แพทย์กำหนด)	๖๐ ๙๘.๓๖	๑ ๑.๖๔	๐	๐

HLS-TH-Q					
	ความเข้าใจ ท่านมีความเข้าใจในสิ่งต่อไปนี้ระดับใด	เข้าใจ ง่าย	เข้าใจ ยาก	ไม่รู้	ไม่ เกี่ยวข้อง
๘.	เข้าใจคำเตือนเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพว่าสำคัญและจำเป็นอย่างไร เช่น การมีกิจกรรมทางกายคำเตือนไม่สูบบุหรี่ หรือการดื่มแอลกอฮอล์ที่มากเกินไป	๕๙ ๙๖.๗๒	๑ ๑.๖๔	๐	๑ ๑.๖๔
๙.	เข้าใจว่าเพราะเหตุใดคุณถึงควรได้รับการตรวจคัดกรองสุขภาพ	๕๓ ๘๖.๘๙	๔ ๖.๕๖	๓ ๔.๙๒	๑ ๑.๖๔
๑๐.	เข้าใจฉลากยา เครื่องสำอาง อาหารเสริม สมุนไพร เครื่องมือแพทย์ วัตถุอันตราย	๕๖ ๙๑.๘๐	๑ ๑.๖๔	๒ ๓.๒๘	๒ ๓.๒๘
	ทบทวน ท่านทำสิ่งต่อไปนี้ บ่อยแค่ไหน?	ทุกครั้ง	บางครั้ง	ไม่เคย ทำ	ไม่ เกี่ยวข้อง
๑๑.	ท่านทบทวนข้อมูลที่ได้จากแพทย์ พยาบาล เภสัชกร	๓๑ ๕๐.๘๒	๒๘ ๔๕.๙๐	๒ ๓.๒๘	๐
๑๒.	ท่านทบทวนข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพที่ได้จากสื่อออนไลน์ เช่น ไลน์ เฟสบุค อินสตาแกรม	๒๑ ๓๔.๕๓	๒๐ ๓๒.๗๙	๑๗ ๒๗.๘๗	๓ ๔.๙๒
	ซักถาม ท่านทำสิ่งต่อไปนี้ บ่อยแค่ไหน?	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	ไม่เคย ทำ	ไม่ เกี่ยวข้อง
๑๓.	ท่านซักถามข้อมูลเกี่ยวกับ การทำให้สุขภาพแข็งแรง จาก.. แพทย์ พยาบาล	๒๔ ๓๙.๓๔	๒๘ ๔๕.๙๐	๙ ๑๔.๗๕	๐
๑๔.	ท่านซักถามข้อมูลเกี่ยวกับ โรค และการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันโรคจาก แพทย์ พยาบาล	๒๙ ๔๗.๕๔	๒๑ ๓๔.๕๓	๑๑ ๑๘.๐๓	๐
๑๕.	ท่านซักถามข้อมูลเกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์สุขภาพ (เช่น ยา อาหารเสริม เครื่องสำอาง สมุนไพร) จากพยาบาล	๒๐ ๓๒.๗๙	๑๙ ๓๑.๑๕	๒๑ ๓๔.๕๓	๑ ๑.๖๔
	ตัดสินใจ โปรดระบุความยากง่ายในการตัดสินใจในเรื่องต่อไปนี้ (ภายใน ๑ ปี)	ง่าย	ยาก	อยู่เฉยๆ ไม่ทำ อะไร	ไม่ เกี่ยวข้อง/ ไม่เคย ได้รับ
๑๖.	หลังจากได้ข้อมูล เรื่อง การออกกำลังกาย ทำให้ท่านตัดสินใจได้ว่าท่านควร ออกกำลังกายอย่างไร	๔๓ ๗๐.๕๙	๑๔ ๒๒.๙๕	๔ ๖.๕๖	๐

HLS-TH-Q					
๑๗.	หลังจากได้ข้อมูล เรื่อง การรับประทาน อาหารที่ดีต่อสุขภาพ ทำให้ท่านตัดสินใจได้ ว่าท่านควรเลือกซื้อ หรือปรุงอาหารอย่างไร	๔๘ ๗๘.๖๙	๑๒ ๑๙.๖๗	๑ ๑.๖๔	๐
๑๘.	หลังจากได้ข้อมูลเกี่ยวกับโรค และการรักษา ทำให้ ท่านตัดสินใจได้ว่าท่านต้องจัดการ ตนเองอย่างไรเพื่อทำตามแผนการรักษา อย่างครบถ้วน	๔๗ ๗๗.๐๕	๑๐ ๑๖.๓๙	๓ ๔.๙๒	๑ ๑.๖๔
๑๙.	หลังจากได้ข้อมูลเกี่ยวกับการเกิดเหตุฉุกเฉิน ไม่ว่าจะเป็นกรณีอุบัติเหตุ หรือเจ็บป่วย ท่าน สามารถปฏิบัติตามได้อย่างมั่นใจ	๔๗ ๗๗.๐๕	๘ ๑๓.๑๑	๔ ๖.๕๖	๒ ๓.๒๘
	การเปลี่ยนพฤติกรรม โดยทั่วไป ใน ๑ ปี ท่านปฏิบัติตัวในเรื่อง ต่อไปนี้หรือไม่ ยากง่ายระดับใด	ทำได้ ง่าย	ทำได้ ยาก	ไม่ทำ	
๒๐.	กินอาหาร ไม่หวาน ไม่มัน ไม่เค็ม	๔๐ ๖๕.๕๗	๒๐ ๓๒.๗๙	๑ ๑.๖๔	
๒๑.	กินผักผลไม้เพิ่มขึ้น	๕๔ ๘๘.๕๒	๖ ๙.๘๔	๑ ๑.๖๔	
๒๒.	กินอาหารที่ปรุงสุกใหม่	๕๙ ๙๖.๗๒	๒ ๓.๒๘	๐	
๒๓.	ดื่มน้ำสะอาด ๖ - ๘ แก้วต่อวัน	๕๕ ๙๐.๑๖	๖ ๙.๘๔	๐	
๒๔.	กินอาหารให้ครบทั้งเนื้อสัตว์ ผัก ข้าว ผลไม้ และสับเปลี่ยนรายการอาหาร โดยไม่ จำเป็นต้องกินอาหาร	๕๔ ๘๘.๕๒	๗ ๑๑.๔๘	๐	
๒๕.	นอนหลับ(สนิท) ๗-๘ ชั่วโมงต่อคืน	๔๓ ๗๐.๔๙	๑๗ ๒๗.๘๗	๑ ๑.๖๔	
๒๖.	ไม่สูบบุหรี่หรือสูดดมควันบุหรี่	๕๔ ๘๘.๕๒	๒ ๓.๒๘	๕ ๘.๒๐	
๒๗.	ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	๕๒ ๘๕.๒๕	๔ ๖.๕๖	๕ ๘.๒๐	
๒๘.	แปรงฟันด้วยยาสีฟันผสมฟลูออไรด์อย่าง น้อยครั้งละ ๒ นาที	๕๘ ๙๕.๐๘	๓ ๔.๙๒	๐	
๒๙.	แปรงฟันวันละ ๒ ครั้ง	๖๐ ๙๘.๓๖	๑ ๑.๖๔	๐	
๓๐.	งดกินอาหารหลังแปรงฟัน ๒ ชั่วโมง	๔๗ ๗๘.๖๙	๑๔ ๑๙.๖๗	๐	

HLS-TH-Q				
		๗๗.๐๕	๒๒.๙๕	
๓๑.	ใช้ข้อมูลกลางเมื่อรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น	๕๔	๕	๒
		๘๘.๕๒	๘.๒๐	๓.๒๘

สรุปผล

การเข้าถึงข้อมูล

ผู้รับบริการมีความเข้าถึงข้อมูลสามารถทำได้ง่าย คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๘๗ ทำได้ยาก ร้อยละ ๒๐.๙๐ ทำ(ค้น)ไม่เป็นและเชื่อว่าทำได้แต่ยังไม่เคยทำ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๙๐ และ ๕.๓๓ ตามลำดับ

ความเข้าใจ

ผู้รับบริการมีความเข้าใจในระดับง่าย คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๖๒ เข้าใจยาก คิดเป็นร้อยละ ๓.๒๘ ไม่รู้และไม่เกี่ยวข้อง คิดเป็นร้อยละ ๒.๗๓ และ ๑.๓๗ ตามลำดับ

การทบทวน

ผู้รับบริการมีการทบทวนทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๖๓ บางครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๓๕ ไม่เคยทำและไม่เกี่ยวข้อง คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๕๘ และ ๒.๔๖ ตามลำดับ

การซักถาม

ผู้รับบริการมีการซักถาม บ่อยครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๘๙ รองลงมา บางครั้ง คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๑๖ ไม่เคยทำและไม่เกี่ยวข้อง ร้อยละ ๒๒.๔๐ และ ๐.๕๕ ตามลำดับ

การตัดสินใจ

ผู้รับบริการมีการตัดสินใจในระดับง่าย คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๘๒ รองลงมา ยาก คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๐๓ อยู่เฉย ๆ ไม่ทำอะไร และไม่เกี่ยวข้อง/ไม่เคยได้รับ คิดเป็นร้อยละ ๔.๙๒ และ ๑.๒๓ ตามลำดับ

การเปลี่ยนพฤติกรรม

ผู้รับบริการมีการเปลี่ยนพฤติกรรมสามารถทำได้ง่าย คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๐๖ รองลงมา ทำได้ยาก และไม่ทำ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๘๙ และ ๒.๐๕ ตามลำดับ